

MEMBRA IN REȚEAUA
EUROPEANA A
INSTITUTELOR DE
CERCETARE IN
CONSTRUCTII

MEMBRA IN UNIUNEA
EUROPEANA PENTRU
AGREMENTE TEHNICE
IN CONSTRUCTII

MEMBRA IN
FEDERATIA MONDIALA
A ORGANIZATIILOR
PENTRU AGREMENTE
TEHNICE

MEMBRA OBSERVATOR
IN ORGANIZATIA
EUROPEANA PENTRU
AGREMENTE TEHNICE

ORGANISM NOTIFICAT
de Comisia
Europeana Bruxelles -
Laboratoare Incercari

CENTRU ȘI PLATFORMĂ DEMONSTRATIVĂ PENTRU EDUCAȚIE, INSTRUIRE ȘI
COMUNICARE PUBLICĂ PRIVIND COMPORTAREA LA CUTREMUR – **cercetare
(prenormativă)**

Contract MDRL-INCERC nr. 402 din 21.10.2009

**Faza 3: Raport intermediar II (raport de progres). Structuri instituționale, forme și
materiale și forme necesare** (*rezultatele cercetării pe o perioadă de 3 luni; rezumat pentru
postare pe site-ul ministerului*)

B. REZUMAT PENTRU POSTARE PE SITE-UL MINISTERULUI DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI

În cadrul actualei faze, au fost prezentate în *Capitolul 1* actele legislative și structurile
instituționale pentru educație antiseismică, existente în România. Din cele prezentate rezultă că
există o bază legislativă care susține:

- acțiunile și măsurile de prevenire, protecție/informarea și pregătirea preventivă a populației și
intervenție imediată, de recuperare și reabilitare necesare limitării efectelor cutremurelor,
- programele pentru educarea antiseismică a populației și de coordonare tehnică a elaborării
materialelor de educare antiseismică a populației/elaborarea programelor de pregătire a
populației, instituțiilor publice și operatorilor economici pentru protecția și intervenția în cazul
producerii unei situații de urgență specifice,
- regulile de pregătire antiseismică, protecție, comportare și acțiune a populației în caz de
cutremur și/sau alunecări de teren,
- planul, tematica de învățământ și suporturile informaționale necesare cadrelor didactice în
realizarea educației antiseismice a populației școlare,

dar

- nu prevede proceduri sau alte aspecte legate de modul în care se va efectua informarea publică pentru situații de urgență, limitându-se numai la desemnarea instituțiilor responsabile cu informarea publică.
- se adresează instituțiilor și funcționarilor publici și numai parțial direct cetățenilor
- prevederile nu sunt cunoscute/respectate/aplicate permanent, populația fiind implicată doar pe timpul derulării unor prezentări și exerciții restrânse care nu conduc la acțiuni concrete la nivel individual

Avînd în vedere aria expusă cutremurelor puternice în România, considerăm că programele de conștientizare și de educare a populației privind dezastrele seismice ar trebui să fie o prioritate națională și susținute de un cadru legislativ coerent și cuprinzător, cu un format corelat, dar nu identic cu prevederile existente din legile de protecție civilă.

În *Capitolul 2* sunt descrise metodele de susținere legislativă, financiară și logistică a culturii prevenirii riscului și a centrelor de educare antiseismică, în țări ale U.E. (Grecia, Italia, Portugalia, Spania), Turcia, Japonia, Noua Zeelandă, SUA, China, Chile, Iran.

Capitolul 3 prezintă forme și materiale pentru educație antiseismică, la nivel școlar, în special, existente în România. Se observă, în toate cazurile prezentate, că deși educarea nu este concentrată exclusiv pe prezentare de informații, date, aceasta nu își atinge eficiența dorită nici la nivelul școlar, nici la nivel de populație, din cauza lipsei continuității activităților.

Considerăm că la nivel de populație școlară ar trebui să existe o implicare care să presupună activități de descoperire, recunoaștere și conștientizare hazarduri și implicare în exerciții de răspuns și pregătire răspuns, de-a lungul întregului an școlar. Integrarea educației formale și informale în școli este o primă modalitatea de a fi cunoscute mesajele programelor în fiecare comunitate.

Propunerile de îmbunătățire legislație, structuri instituționale, forme și materiale pentru educație antiseismică, necesare în România, sunt prezentate în *Capitolul 4*:

➔ Propuneri de îmbunătățire a legislației, structuri instituționale

- detalierea unor *prevederi legislative unitare, dedicate educației antiseismice, instruirii și comunicării publice privind comportarea la cutremur*, spre a face efectivă *respectarea Normativului de proiectare antiseismică, P100-2006*, a Codului de evaluare seismică a clădirilor existente P100-3 : 2008, precum și aplicarea Ordonanței nr. 20/1994 privind reducerea riscului seismic al construcțiilor existente;
- stabilirea *obligativității campaniilor naționale de convingere a cetățenilor pentru a-și consolida clădirile, de a lua măsurile necesare și*, în cazul în care nu este acceptată de către unii

proprietari necesitatea de a lua măsuri de protecție antiseismică, pierderea dreptului de a cere asistență financiară ulterior;

- la nivel local, *încurajarea responsabilității locale în managementul situațiilor de dezastru natural/seismic și în dezvoltarea urbană, prin investiții pentru creșterea siguranței vieții*, adoptarea de diferite politici antiseismice, lăsând posibilități mai largi experților din regiunea respectivă în estimarea diferitelor riscuri și promovarea unor soluții și forme de diseminare;
- descentralizarea accentuată privind responsabilitățile către autoritățile locale, comitetele județene/locale pentru situații de urgență, care să dispună de adevărate colective de specialiști, cu inițiative locale;
- *sprijinirea, din punct de vedere legislativ, a structurii instituționale - Centru și Platformă Demonstrativă pentru Educație, Instruire și Comunicare Publică privind Comportarea la Cutremur*- care să promoveze, pe toate planurile și cu toate mijloacele și resursele disponibile, educația, instruirea și comunicarea publică privind comportarea la cutremur; în acest context, vor putea fi folosite în scopul educării antiseismice și capacitățile INCĐ URBAN-INCERC, astfel:
 - Sucursalele INCERC București și INCERC Iași, pentru zonele afectate de cutremure vrâncene
 - Sucursala Timișoara, pentru zonele afectate de cutremure crustale
- *stabilirea unui cadru legal și financiar, astfel încât procesul de educare să fie susținut de campanii de informare, bazate pe conținut educațional fundamentat științific, explicativ și relevant*, în vederea creării unei culturi în domeniul intervenției, protecției și reconstrucției zonelor afectate de dezastru, identificarea riscurilor și amenințărilor care privesc conservarea ariilor protejate, evitării panicii și transmiterii de instrucțiuni privind modul de reacție în astfel de situații;
- *convingerea populației privind rolul asigurărilor obligatorii privind locuințele*; toate prevederile referitoare la sistemul de asigurări la dezastru seismice trebuie integrate în legislația privind educația antiseismică, instruirii și comunicării publice privind comportarea la cutremur, ajutând la promovarea acestor acțiuni și, în plus, să vină cu oferte corecte și concrete pentru conștientizarea populației;
- *particularizarea, în cadrul Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, a unor acțiuni specifice pentru prevenirea dezaștrilor seismice*, cu mai multă autoritate, finanțate corespunzător;
- în ceea ce privește Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și inspectoratele județene-municipiului București, *promovarea transparentă a măsurilor luate, popularizarea atribuțiilor și activităților acestora*, publicarea unor sinteze simplificate ale Planurilor de analiză și

acoperire a riscurilor, sau prezentarea lor în fața comunității, dar și prin implicarea comunităților locale în dezbaterile diferitelor secțiuni ale planurilor de apărare;

- dezvoltarea parteneriatului cu societatea civilă prin susținerea voluntariatului, a programelor, platformelor și mecanismelor de consultare/comunicare cu populația.

→ Forme și materiale necesare pentru educația antiseismică și convingerea populației ca să întreprindă mai mult pentru reducerea riscului seismic

Odată cu inventarierea materialelor de educare și informare publică disponibile, este necesară evaluarea calității materialelor, evaluarea mijloacelor alternative de diseminare, determinare rezultate, și se impun un marketing modern și tehnici de reclamă moderne pentru a ajunge la implicarea efectivă a populației (specialiști marketing, care proiectează mecanisme feedback de stabilire a comunicării în ambele direcții).

Considerăm că trebuie urmat exemplul japonez de informare antiseismică, a cărui "agresivitate" în interes public este de remarcat, privind distribuirea materialele, combinarea informațiilor de conștientizare cu etapele de pregătire în campanii de conștientizare integrate, elaborarea de materiale bine ilustrate și diseminate prin rețele stabilite cu mare grijă, identificare surse accesibile pentru utilizare media (nu cu neexperți din media, ci experți care să colaboreze cu media).

- se propun, în cadrul Centrului, dezvoltarea de materiale noi, care să dispună de marketing pe termen lung, campanii media și participare populație, un nou tip de publicitate (emisiuni radio, TV, reclame în ziare și tip Pagini Aurii), vizite de cercetare în unele țări, conferințe, workshop-uri, liste de probleme, articole promoționale precum sticle de răcoritoare și geți/sacoșe, display-uri, articole de ziare sau publicitate, desene animate, fotografiile și expoziții, piese de teatru, librării etc.

În prezent sunt considerate deja ca *Zile dedicate Protecției Civile și Dezastrelor*:

- 28 Februarie - Ziua Protecției Civile din România
- 13 Septembrie – Ziua Pompierilor din România
- Ziua Internațională pentru Reducerea Riscului Dezastrelor a doua zi de miercuri din luna noiembrie

Având în vedere importanța prevenirii și reducerii dezastrelor produse de cutremure, considerăm necesar să fie instituite două campanii anuale, în care să se facă diverse acțiuni de promovare a măsurilor de prevenire, pregătire, cu exerciții pentru reducerea efectelor dezastrelor etc.

- propunerea unei *Săptămâni a pregătirii pentru reducerea efectelor dezastrelor seismice în comunități* în jurul zilei de 4 martie, care să reamintească cutremurul din Vrancea, 1977, și impactul dezastrului seismic asupra comunităților;

- propunerea unei *Săptămâni a educației antiseismice în școli* în jurul zilei de 10 noiembrie, care să permită însușirea de către elevi a cunoștințelor de protecție în clasă și în școală, exerciții de evacuare ordonată după seisme etc.

Concluzii

→ Deși ideea de *protecție antiseismică* a fost consolidată până acum printr-o serie de acțiuni, activități, măsuri, se consideră că *educarea publică și comunicarea la dezastre seismice* implică acțiuni și activități mai profunde și mai diversificate, pentru a-și atinge scopul.

Evaluarea eficienței programelor și proiectelor derulate sau în curs de derulare ar duce la un scor redus, pentru că în procesul de educare antiseismică, dincolo de componenta organizatorică/logistică și financiară care sunt relativ ușor de obținut plecând de la o situație legislativă sau instituțională îmbunătățită, componenta participativă este redusă, implicarea la nivel de individ fiind întotdeauna în corelație cu gradul de însușire, înțelegere, îndeplinire, acceptare, acțiune personală sau la nivel de comunitate.

Pe de altă parte, *o strategie de protecție, odată elaborată, nu poate fi considerată drept definitivă și imuabilă*. Din contră, ea trebuie actualizată periodic, pe măsura evoluției sistemului social și economic, ca și pe măsura acumulării de noi date și cunoștințe de natură conceptuală.

Deși M.D.R.T. a finanțat și elaborat numeroase materiale de educare antiseismică a populației (cele mai recente fiind ediția 2007 cu patru seturi de manuale privind „Educația și protecția elevilor în caz de cutremur”), *implementarea acestor materiale în sistemul de învățământ este greoaie*.

În ciuda faptului că există ordinul comun între cele trei ministere, iar broșurile elaborate de MDRT-INCERC au fost postate pe situri MDRT și INCERC, inspectoratele și unitățile școlare nu le recomandă și nu le utilizează ca bază de informare în școli; multe întrebări necesită răspunsuri de la specialiști de prestigiu, din partea unei instituții care să reprezinte ministerul de resort, și aceasta trebuie să fie viitorul Centru și platformă demonstrativă pentru educație, instruire și comunicare publică privind comportarea la cutremur

→ Pe de altă parte, *Sistemul I.G.S.U.* de instruire a unor funcționari publici și a personalului propriu se referă la aspecte legislative generale și la necesitățile proprii ale personalului de prevenție și intervenție și *nu poate intra în detalii la nivelul înțelegerii unui mare număr de persoane fără pregătire de specialitate*. Cu toată bogăția de informații care există în prezent, deși în cadrul S.N.M.S.U. există I.G.S.U. și I.S.U. care au atribuții specifice, se constată că față de numărul deosebit de elevi și cetățeni din zone seismice instruirile acestora nu sunt suficiente.

→ *Nu există o bază legală care să recomande sursele de informare la care să se apeleze oficial în educarea antiseismică a populației, iar mass-media vehiculează multe informații eronate.*

Rezultatele altor țări care au politici de implementare hotărâtă a educației antiseismice ne conduc la ideea că elaborând o legislație corespunzătoare cutremurelor, atât pentru consolidare clădiri vechi, cât și educare, acordare ajutoare pentru implementare măsuri, implementând programe adecvate, forme și materiale necesare pentru educația antiseismică, se va ajunge la un procent semnificativ de conștientizare a efectelor dezastrelor seismice, teoretic, dar și cu implicare practică din partea populației.

În România, trebuie învinse o serie de carențe de ordin cultural general: lipsa de voință a potențialilor beneficiari de a depune eforturile necesare pentru lucrările de intervenție; fatalismul; nivelul extrem de modest al culturii asigurărilor; lipsa de voință politică privind reducerea riscului seismic, prezentă la diferitele categorii socio-profesionale, de la păturile largi ale populației până la factorii de decizie.

În Fig. 1 se prezintă un Sistem conceptual cu componente legislativă, instituțională și programe/proiecte cu forme și materiale de educație antiseismică a populației, care are drept finalitate diferite tipuri de reacție și implicare la nivel individual, în cadrul culturii prevenirii riscului. Rolul unui Centru pentru educație, instruire și comunicare publică este unul foarte important în cadrul Sistemului, care ar permite mai aplicat atingerea obiectivelor privind protecția antiseismică.

Fig. 1

